Дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Лядзецкі вучэбна-педагагічны комплекс яслі-сад – сярэдняя школа»

РЭАЛІЗАЦЫЯ ВЫХАВАЎЧАГА ПАТЭНЦЫЯЛУ ГІСТАРЫЧНАЙ І КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ ПРАЗ ПАЗАЎРОЧНУЮ ДЗЕЙНАСЦЬ

Сэрцу мілая старонка

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПО ОБРАЗОВАНИЮ
БРЕСТСКОГО ОБЛИСПОЛКОМА

ДИПЛОМ

Награждается

Веренич Екатерина,
учащаяся ГУО «Лядецкий учебно-педагогический комплекс ясли-сад – средняя школа» Столинского района,

за активное участие в областном этапе республиканского конкурса видеорепортажей «Минута для будущего»
(номинация «Наследие»)

Начальник главного управления по образованию — Ю.Н.Просмыцкий

16 июня 2021 г.

Гісторыка-культурная спадчына

Мадэль грамадзянска-патрыятычнага выхавання навучэнцаў у працэсе краязнаўчай дзейнасці

Юны фальклярыст

Падчас рэканструкцыі Купальскага абрадавага карагода

Фрагмент пастаноўкі «Свята Юр'я»

Фальклор заўсёды ў модзе

Рэканструкцыя Юр’еўскага абраду выгану жывёлы на пашу

Сямейныя традыцыі – яскравыя ўражанні дзяцінства. Падрыхтоўка да Вялікадня

Лядзецкая кухня

Клуб «Ветлічанка»

Фрагмент выставы «Ручнік з Палесся»

Этнарафічны пакой «Наша спадчына»

Прэзентацыя міні-музея на рэгіянальным фестывалі

Прадукты творчай дзейнасці

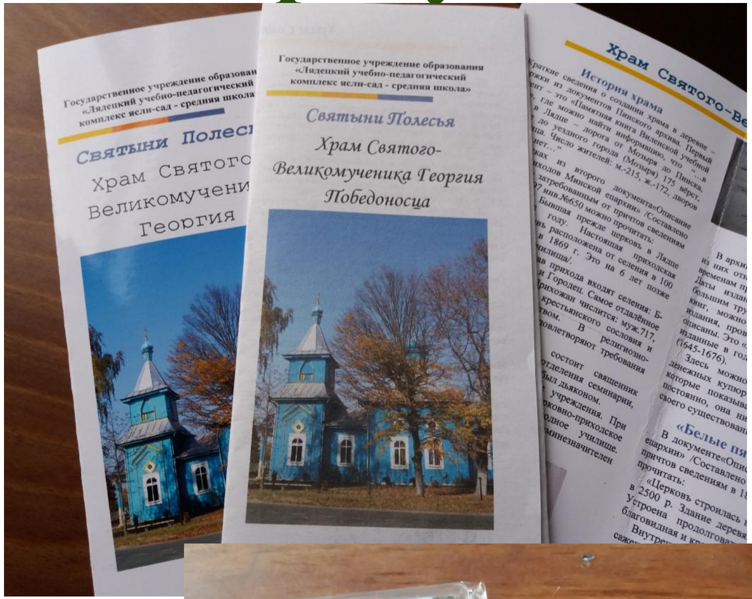

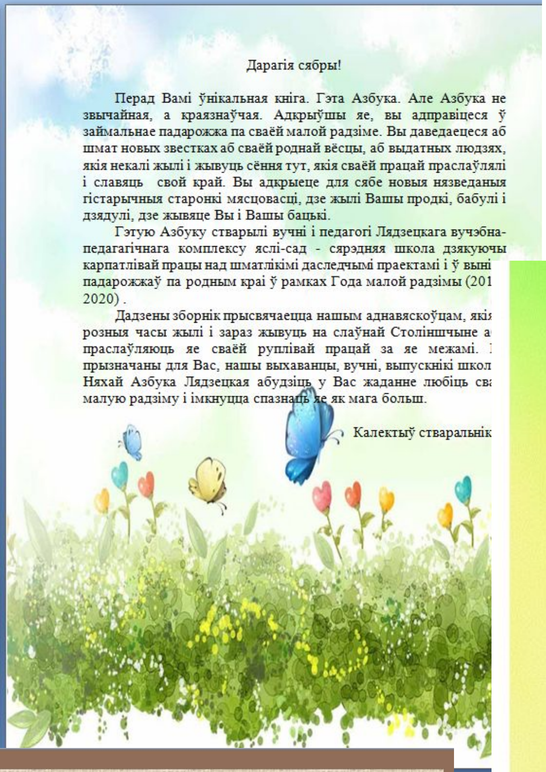
Дарагія сябры!

Перад Вамі ўнікальная кніга. Гэта Азбука. Але Азбука не звычайная, а краязнаўчая. Адкрыўшы яе, вы адправіцеся ў займальнае падарожжа па сваёй малой радзіме. Вы даведаецеся аб шмат новых звестках аб сваёй роднай вёсцы, аб выдатных людзях, якія некалі жылі і жывуць сёння тут, якія сваёй працай праслаўлялі і славяць свой край. Вы адкрыеце для сябе новыя нязведаныя гістарычныя старонкі мясцовасці, дзе жылі Вашы продкі, бабулі і дзядулі, дзе жывяце Вы і Вашы бацькі.

Гэтую Азбуку стварылі вучні і педагогі Лядзецкага вучэбна-педагагічнага комплексу яслі-сад - сярэдняя школа дзякуючы карпатлівай працы над шматлікімі даследчымі праектамі і ў выні… падарожжаў па родным краі ў рамках Года малой радзімы (201… 2020) .

Дадзены зборнік прысвячаецца нашым аднавяскоўцам, якія розныя часы жылі і зараз жывуць на слаўнай Століншчыне а… праслаўляюць яе сваёй руплівай працай за яе межамі. … прызначаны для Вас, нашы выхаванцы, вучні, выпускнікі школ… Няхай Азбука Лядзецкая абудзіць у Вас жаданне любіць сва… малую радзіму і імкнуцца спазнаць яе як мага больш.

Калектыў стваральнік…

Фрагмент краязнаўчага каляндара

https://drive.google.com/file/d/1fCfpvRZnIA5SghJq3nnDMVo_ZTf8RIMm/view?usp=sharing

Клуб «Жывая гісторыя»

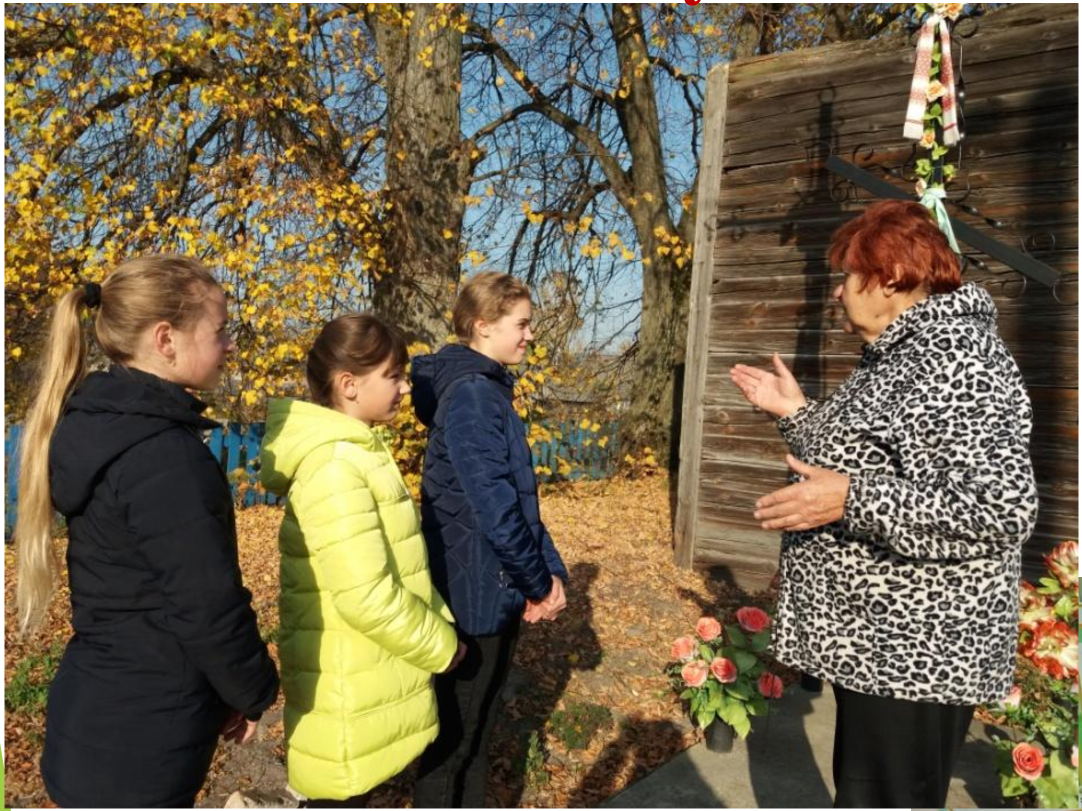

Інтэрв’ю з рэспандэнтамі

Даследаванні невядомых старонак храма вёскі Лядзец

Віртуальны альбом «Таямніцы закінутай хаты»

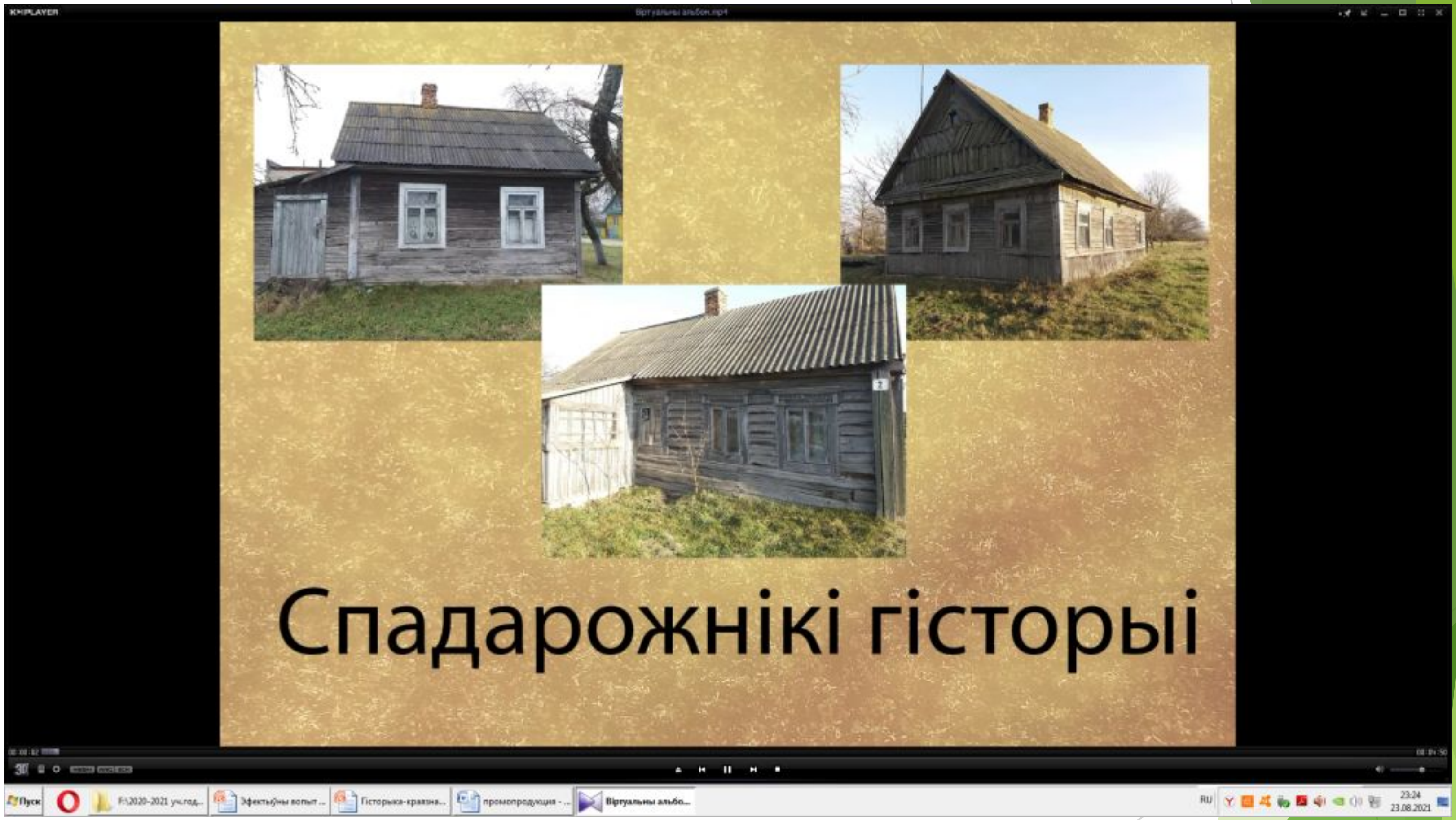

Гісторыка-краязнаўчая дзейнасць

Матэрыялы праекта «Пісьмо з 1945-га»

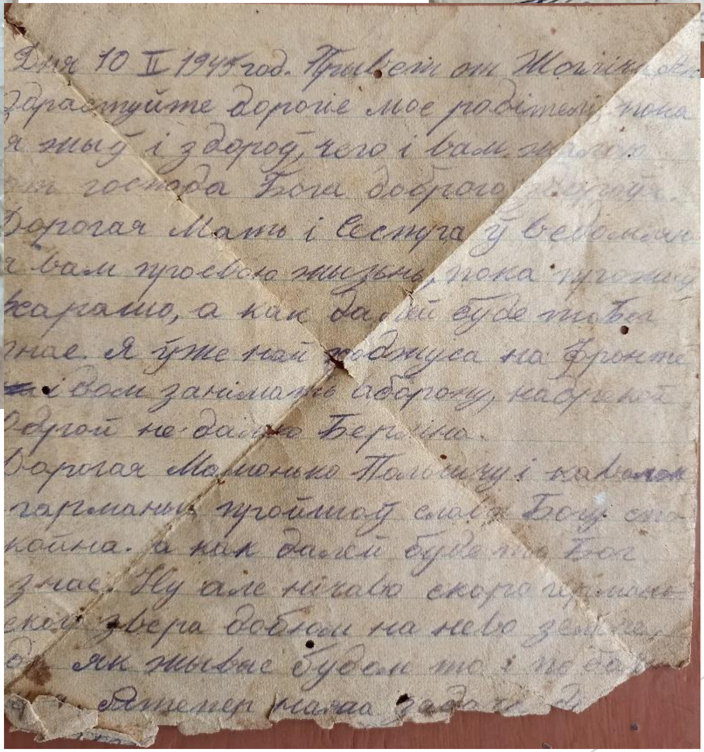

Дня 10 V 1945 год. Привет от Жогіна [illegible]
Здраствуйте дорогие мое родители пока
я жыў і здоров, чего і вам желаю
от господа Бога доброго здоровья.
Дорогая Мать і Сестра у [illegible]
я вам [illegible] жизнь, пока [illegible]
хорошо, а как далей буде то Бог
знае. Я уже [illegible] на фронте
і [illegible] занимаю оборону, на [illegible]
дорогой не далеко Берлина.
Дорогая Мамонька [illegible] і [illegible]
германы [illegible] Бог [illegible]
[illegible]. а как далей буде то Бог
знае. Ну але нічаво скоро [illegible]
[illegible] зверя добьем на нево [illegible]
[illegible] як жывые будем то і [illegible]
[illegible]

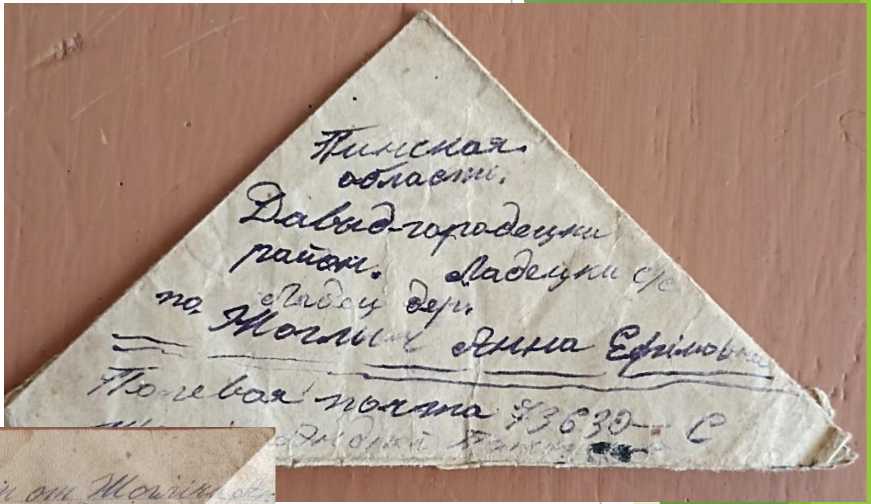

Пинская
области.
Давыд-городецки
район. Ладецки с/с
по [illegible] дер.
Жоглик Анна Ефимовна
Полевая почта 73630 – С
[illegible]

Клуб «Патрыёт»

Грамадзянска-патрыятычныя акцыі і мерапрыемствы

Гасцёўня. Боль маёй душы - Афганістан

Праект «Час выбраў іх»

https://drive.google.com/file/d/1lpOAijm3hh-vbTozx9tZ0JJSQkmyssTM/view?usp=sharing

Удзел у акцыі
“Дзеці Беларусі ветэранам і будучым пакаленням”

Дасягненні і перамогі

Пераможцы рэспубліканскага конкурсу «Духоўныя каштоўнасці рэгіёна ў змесце дзейнасці музея»

Праект адукацыйнага падарожжа
Маршрут “Растучыя цудатворныя крыжы”

Практычная дзейнасць вучняў на маршруце адукацыйнага падарожжа

Радасць пазнання, актыўнасць і творчасць

У рабоце над праектамі

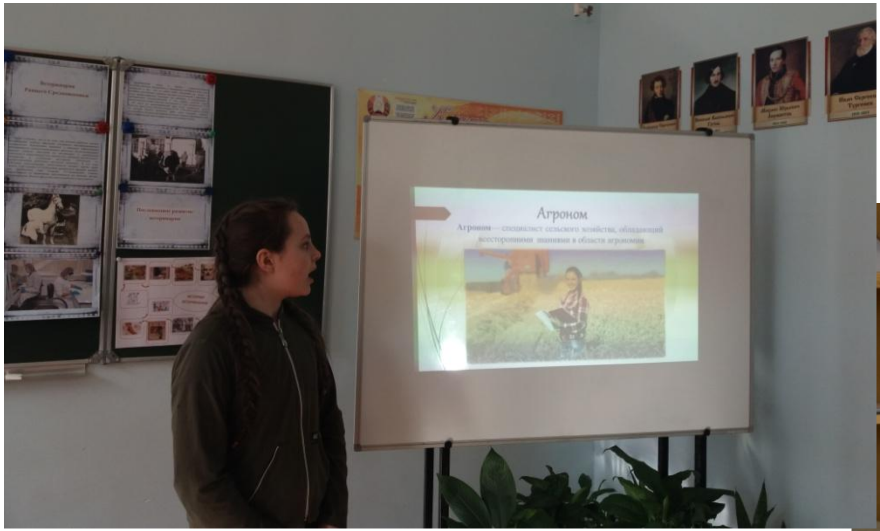

Прэзентацыя праектаў на гісторыка-краязнаўчым фестывалі

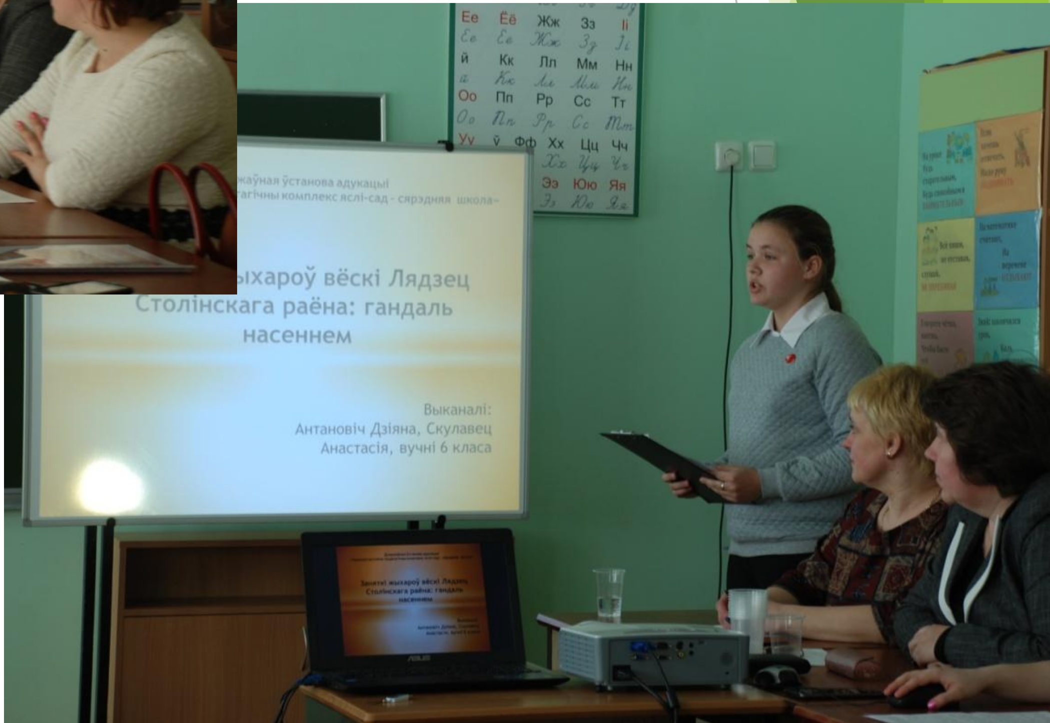

Азбука Лядзецкая

Адкрытае акцыянернае таварыства “Лядзецкі”

На землях сельскага выканаўчага камітэта размяшчаецца адкрытае акцыянернае таварыства “Лядзецкі”.

Прадпрыемства спецыялізуецца на вырошчванні мяса-малочнай прадукцыі, з’яўляецца юрыдычнай асобай, мае ўласную маёмасць, якая належыць яму на праве гаспадарчага вядзення, самастойны баланс, разліковы рахунак ва ўстановах банкаў, пячатка, штампы, фірменныя бланкі, таварны знак. У склад ААТ ўваходзяць населеныя пункты: аг.Лядзец, в.Гарадзец, в.Вялікія Арлы, в.Малыя Арлы.

Адміністрацыйны цэнтр ААТ знаходзіцца ў аг.Лядзец. Спісачная колькасць працуючых на прадпрыемстве на 1 лістапада 2020 года складае 250 чалавек.

Сельскагаспадарчыя надзелы ў ААТ “Лядзецкі” займаюць 5283 га, у тым ліку – ралля 1870 га, сенакосы і пашы палепшаныя – 1148 га, сенакосы і пашы натуральныя – 2129 га, плошча сада – 136 га. Бал раллі – 28,2, бал сельскагаспадарчых надзелаў – 24,3. Валавы збор збожжа склаў 3428 тон пры сярэдняй ураджайнасці 30,6 ц/га.

Вязень

Вялікая колькасць нашых землякоў была зверскі замучана ў засценках канцэнтрацыйных лагераў смерці. Адзінкі змаглі выжыць. Сярод іх і наш аднавясковец Чырэц Ігнат Ільіч, 1925 года нараджэння, які юнаком апынуўся ў засценках канцэнтрацыйнага лагера Маўтхаўзен, змог выжыць, вярнуцца на бацькаўшчыну і аддана працаваць дзеля дабрабыту сваёй сям’і і дзяржавы.

…У маі 1942 года юнаком трапіў на прымусовыя работы ў Германію.

Пратэст, які быў у душы Ігната на пачатку акупацыі немцамі роднай зямлі, не пакінуў яго і тут, у далёкай Германіі. Спроба збегчы па дарозе не мела поспеху, але для сябе ён цвёрда вырашыў, што працаваць на немцаў не будзе.

… Трэцяя спроба ўцёкаў была правальнай. Пасля здзекаў і страшэнных фізічных катаванняў ён трапляе ў канцлагер “Маўтхаўзен”.

У бараках не было нават малейшых умоў для пражывання. Яны былі проста-напраста забіты людзьмі. Кармілі іх сырой бруквай, давалі кожны дзень нейкі чай, падобны на памыі, хлеба амаль што не бачылі зусім. На ўсё жыццё на целе Ігната Ільіча Чырца застанецца нумар 75853.

Вызвалялі вязняў Маўтхаўзена амерыканцы. Пры абследаванні амерыканскімі ўрачамі Ігнату выдалі дакументы, што ён важыць 30 кг пры росце 185 см.

Выпрабаванне “Маўтхаўзенам”

Даследчы праект “Выпрабаванне “Маўтхаўзенам” быў створаны вучнямі ўстановы адукацыі ў 2019 годзе ў рамках вуснагістарычных даследаванняў малавядомых старонак гісторыі малой радзімы. Праект адзначаны дыпломам II ступені на раённай краязнаўчай канферэнцыі “Непаўторны Столінскі край”.

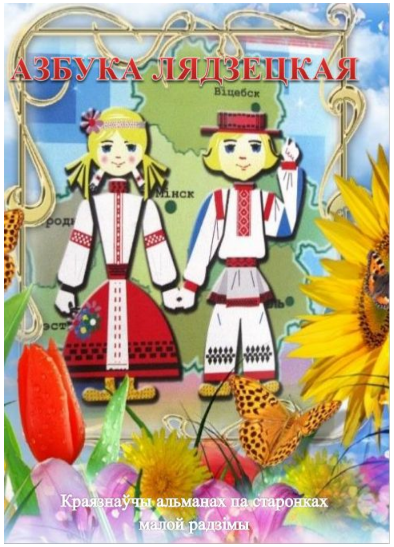

Герой Сацыялістычнай Працы

Званне і Палажэнне аб званні былі ўведзены Загадам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 27 снежня 1938 года. У маі 1940 года быў устаноўлены асобы знак адрознення – залаты медаль “Серп і Молат”.

У 1966 годзе працоўны гераізм нашых землякоў быў адзначаны дзяржавай, і на Століншчыне з’явіліся першыя Героі Сацыялістычнай Працы. Адной з іх была наша зямлячка **Шыкунец Вольга Сільвестраўна, цялятніца калгаса імя Леніна (Лядзец).** Нарадзілася Вольга Сільвестраўна 21 красавіка 1937 года ў вёсцы Беражное ў сям’і звычайных беларускіх сялян Сільвестра Андрэевіча і Матроны Андрэеўны Цур.

У 13 гадоў Вольга пайшла на работу ў калгас, каб дапамагаць пракарміць сям’ю. Не па ўзросту Вольга была адказная, яна заўсёды даводзіла пачатае да канца, не любіла адставаць і заўсёды імкнулася да лепшага. У 16 гадоў яна атрымала першае грамадскае прызнанне сваёй працы – бронзавы медаль Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. З 1956 года пачынаецца працоўны шлях Вольгі Сільвестраўны ў калгасе імя Леніна (Л). У 1962 годзе перайшла ў цялятніцы вытворчай брыгады № 2, дзе адпрацавала 29 гадоў да самага выхаду на пенсію ў 1991 годзе. За тры гады работы ў цялятніцах, яна змагла выйсці ў перадавікі па гадоўлі маладняку і яго нарыхтовак. У адзін з веснавых дзён 1966 года Вольгу Сільвестраўну выклікалі ў праўленне калгаса і паведамілі, што за поспехі ў павелічэнні вытворчасці і нарыхтовак мяса ёй прысвоена высокае званне Героя Сацыялістычнай Працы.

У 2018 годзе вучнямі ўстановы Шыкунцом Аляксеем і Антановічам Уладзіславам быў створаны даследчы праект “Наша зямная зорка: Герой Сацыялістычнай Працы Шыкунец Вольга Сільвестраўна”. Праект адзначаны дыпломам I ступені на раённай краязнаўчай канферэнцыі “Непаўторны Столінскі край”.

Калгас

Адразу пасля вызвалення Століншчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў пачалося аднаўленне народнай гаспадаркі.

Большасць сялянскіх гаспадарак на Століншчыне складалі двары аднаасобнікаў. Да 1948 года былі адноўлены даваенныя калгасы, затым невялікія арцелі пачалі стварацца ў кожнай вёсцы.

Суцэльная калектывізацыя праводзілася ў 1948-1950 гадах, паколькі ў даваенны час наша тэрыторыя знаходзілася пад уладай Польшчы.

Да красавіка 1949 года ў раёнах было створана дзесяць калгасаў, у тым ліку і ў вёсцы Лядзец.

18 сакавіка 1948 года першыя 17 сем’яў жыхароў вёскі Лядзец уступілі ў калгас, які называўся “Новы шлях”. Першымі заявы ў калектыўную гаспадарку падалі: Ляшук Васіль Піліпавіч, Ляшук Рыгор Аляксандравіч, Ляшук Пятро Сяргеевіч, Рудзько Трафім Сяргеевіч. Старшынёй гаспадаркі быў выбраны Васіль Піліпавіч Ляшук.

Да 15 лістапада 1949 года ўсе жыхары вёскі Лядзец уступілі ў калгас – гэта падзея і стала датай стварэння калгаса.

1950-я гады былі перыядам хуткага эканамічнага росту Столінскага і Давыд-Гарадоцкага раёнаў. Адбывалася перш за ўсё няўхільнае ўмацаванне эканамічнага становішча калгасаў.

Фота1. Пасяджэнне праўлення калгаса.1952 год

У кастрычніку 1951 года калгас “Новы шлях” быў аб’яднаны з калгасам імя Леніна (Гарадец), стварыўся адзін калгас – імя Леніна (Лядец), які праіснаваў да 1988 года. У 1988 годзе калгас быў аб’яднаны з суседняй гаспадаркай – калгасам імя “Суворава”.

Фота 2. Парад сельскагаспадарчай тэхнікі на цэнтральнай вуліцы вёскі.

Уроднiч Уладзімір Васільевіч

Пра людзей мы мяркуем па справах, якія яны здзейснілі, па спадчыне, якую яны пакінулі сваім нашчадкам. І наш славуты зямляк Уладзімір Васільевіч Уроднiч — у гэтым сэнсе найярчэйшы прыклад. Ён з'яўляецца сімвалам нашай беларускай палескай культуры. У асобе Уладзіміра Уродніча талент вучонага, мудрага асветніка і вялікага патрыёта роднай зямлі шчасліва спалучыўся з талентам выдатнага мастака. Уладзімір Уроднiч адкрыў наша Палессе, Століншчыну, вёску Вялікія Арлы не толькі Беларусі, але і вялікай колькасці людзей за мяжой.

Ён імкнецца ўвекавечыць у сваіх карцінах подзвіг жыхароў сваёй малой радзімы ў ваенны і пасляваенны час, паказаць нам, яго нашчадкам, што галоўнае ў жыцці – быць сумленным, працавітым чалавекам і сапраўдным грамадзянінам сваёй краіны. Творы яго знаходзяцца ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, Беларускім музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, фондах Беларускага саюза мастакоў, Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва, літаратурных музеях М. Багдановіча, Я. Купалы, Літаратурна-мемарыяльным музеі Я. Коласа, Беларускім музеі народнай архітэктуры і побыту, Музеі Беларускага Палесся ў Пінску, Магілёўскім абласным мастацкім музеі імя П. Масленікава, Віцебскім абласным краязнаўчым музеі. У 2005 годзе Уладзімір Уроднiч стаў Лаурэатам Спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Беларусі дзеячам культуры і мастацтва.

Уладзімір Васільевіч часта наведвае сваю Лядзецкую школу, выпускніком якой ён з’яўляецца, сустракаецца з вучнямі і педагогамі, дорыць свае работы. А вучні наведваюць выставы работ мастака, з цікавасцю вывучаюць яго жыццёвы і творчы шлях.

Настаўнік-ветэран Вялікай Айчыннай вайны

У нашы дні мы мала ведаем пра подзвігі педагогаў у гады Вялікай Айчыннай вайны. Менавіта таму вучні нашай школы займаліся даследчай работай, у якой вывучалі жыццёвы і баявы шлях настаўніка Буранкова Фёдара Герасімавіча, аднаго з педагогаў Беларусі - удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, які працаваў да вайны ў нашай школе. У 1940 годзе прыступіў да работы настаўнікам беларускай мовы ў Давыд-Гарадокскім раёне (тады Пінскай вобласці) у глухой, забытай богам і людзьмі палескай вёсцы Лядзец, дзе толькі ўсталявалася Савецкая ўлада. Пасля некалькіх месяцаў працы, увосень 1940 года, Фёдара Герасімавіча прызвалі на службу ў армію. А ў чэрвені пачалася Вялікая Айчынная вайна. Фёдара Буранкова накіравалі ў Кіргізію на ваенны аэрадром у вёсцы Георгіеўка. Там базіраваліся ваенныя самалёты. Туды ж перавялі і адэскую лётную школу, курсантаў якой учарашнія выпускнікі вучылішча сталі вучыць абслугоўванню ваенных самалётаў. Разам з вопытным штурманам яны навучалі курсантаў. Са слоў Фёдара Герасімавіча, працуючы з лётчыкам-інструктарам, яны за перыяд працы навучылі і выпусцілі 43 лётчыкі для самалёта-знішчальніка ЯК-9, шасці з якіх прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Пасля дэмабілізацыі Фёдар Герасімавіч Буранкоў працаваў настаўнікам. Фёдар Герасімавіч быў дырэктарам розных вясковых школ Брэсцкай і Гродзенскай абласцей, дзіцячага дома, кіраваў сельсаветам. Атрымаў званне “Выдатнік народнай асветы”. Педагагічны стаж Фёдара Герасімавіча налічвае 45 гадоў, а агульны – 52 гады. Сярод узнагарод значыцца і Ганаровая грамата Міністэрства адукацыі, а таксама шэраг юбілейных узнагарод, прысвечаных розным гадавінам Вялікай Перамогі і Ўзброеных сіл.

Ф.Г.Буранкоў перад ад’ездам на працу ў Лядзецкую пачатковую школу (справа). 1940

Інжынер-механік Ф.Г.Буранкоў. 1941 -1945 гг.

Мы – дзеці сваёй зямлі, нашчадкі беларусаў